

Deres Majestet

Stortingspresident

Statsminister

Høyesterettsjustitiarius

Ærede gjester

De alminnelige domstoler utgjør en pyramide.

Tingrettene er den alminnelige førsteinstans uten hensyn til sakens vanskelighetsgrad og viktighet – bærebjelken i vårt rettssystem, fremholdt Tvistemålsutvalget i sin utredning til grunn for någjeldende tvistelov - hvor et meget stort flertall av alle saker får sin endelige avgjørelse.

Lagmannsrettene er i det alt vesentlige rene ankedomstoler. Et stort flertall av alle saker som ankes hit får sin endelige avgjørelse i lagmannsrettene.

Høyesterett, som dømmer i siste instans, Grunnloven § 88, skaper rettsavklaring og rettsutvikling, med grunnlag i behandlingen av et begrenset antall av de sakene som begynner i førsteinstans.

Høyesterett er en prejudikatdomstol. Som rettsanvender i lagmannsrett, vil jeg særlig fremholde Høyesteretts rolle som veileder for underordnede domstoler og andre rettsanvendere.

Ved presis utvelgelse av de relativt få sakene som avgjøres etter muntlig forhandling, makter Høyesterett å avklare omfattende rettsfelt på en svært instruktiv måte. Det er mitt inntrykk fra kontakter med kolleger i andre land, at de ikke opplever tilsvarende veiledningsnytte fra sine Høyesteretter.

Domstolene utgjør sammen samfunnets siste linje problemløsere, og skal sammen fylle rettstatens behov for avgjørelser som møtes med aksept og tillit.

Ved justitariusskiftet er måloppnåelsen god, og det er en takknemlig oppgave å hilse fra pyramiden ved denne viktige milepælen.

Domstolenes omdømme i Norge er historisk høyt. Og i den ledende internasjonale rangeringen av domstolsystemer inntar Norge andreplass.

Høyesteretts tohundreårsjubileum i fjor, og justitariusskiftet nå, har vist bred og i det vesentlige positiv interesse for og debatt om domstoler og rettsutvikling.

Og når det i Høyesteretts jubileumsbok heter at synet på Høyesteretts rolle

utvikler seg som en rullende snøball, er vi alle med på ferden.

Men, aksept og tillit er ikke bare en funksjon av innholdet i rettsutviklingen. Omdømme er en ømtålig størrelse, og kvalitetsrangering er avhengig av mange innsatsfaktorer.

Domstolenes funksjonsnivå krever vedlikehold og utvikling. Nok dyktige medarbeidere i alle ledd, tilpasset domstolstruktur, bygg, digitalisering, opptak av lyd og bilde, for å nevne noe.

Tore Schei har lenge ledet an i utviklingen av norske domstoler.

Han har vært dommerfullmektig, lagdommer, og i 30 år dommer i Høyesterett. I dag er han den norske dommer med lengst ansiennitet.

I alle funksjoner har han engasjert seg bredt i kvalitetsarbeidet i domstolene.

Han var sentral i utredningen til grunn for, og som første leder av, det første Etterutdanningsrådet for dommere fra 1987,

medlem av styret i Dommerforeningen midt på 90-tallet,

forfatter av kommentarutgaven til den tidligere tvistemålsloven, og,

ikke minst, avgjørende pådriver bak opprettelsen av Tvistemålsutvalget, som han ledet, og som ga grunnlag for

tvisteloven, en vesentlig forbedring av vår sivilprosessordning.

Sammen med andre, også den kommende justitarius, har han skrevet kommentarutgaven til loven, ett av de virkelig sentrale arbeidsredskapene i domstolene.

Høyesterett er blitt en langt mer effektiv domstol i hans justitariusperiode. Og, som mange fremhever, har han vært en sterkpådriver for åpenhet i rettspleien.

Alt dette i tillegg til å ha ansvar for rettsavklaring og rettsutvikling i Høyesterett.

Vi har vært heldige som har hatt deg som fremste leder for Norges domstoler.

Nå overtar Torill Øye. Du tas i mot med forventning og tro på at du vil ivareta norske domstolers aksept og tillit på beste måte.